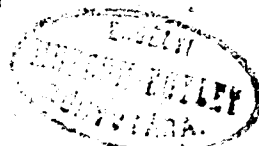

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegeye közigazgatási, közmívelődési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegeyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAP ULAJDONOS:

K. WERESS SÁNDOR.

Szerkesztői szállás és kiadóhivatal, Hiduteza 32.

H I R D E T É S I D I J:

Arszabály szerint.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Észrevétel az „Iskola-hiány“-ra.

E lapok folyó évi május 15-ki (20.) számában egy névtelen „laikus“ panaszos hangon ad kifejezést az iskola hiányának, mely miatt városunkban (cikkiró szerint) egyes generációk iskoláztatásban éppen nem, vagy csak igen hiányosan részesülnek.

Megelégedéssel, örömmel látjuk cikkiróban a népnevelés, közoktatás iránti lelkes érdeklődést, s szívesen vesszük részünkről a nagyobb áldozatra való buzdíást is, csak egyet nem hagyhatunk helyreigazítás nélkül, tudniillik — azt a tekintélyt árrogáló merész bírálatot, melybe cikkiró „laikus“ létére — a felekezeti iskolákkal és városunkkal szemben belebocsátkozott.

Azt a kemény megróvást, mely városunkat az oktatás- és nevelésügy iránti teljes közönyösség- és részvétlenségről vádolja, úgy hisszük, hogy illetékes helyről méltatni fogják, mert nézetünk szerint nem szabad a beavatatlan közönséget illetően téves felfogásban meghagyni.

Mi ezuttal cikkirónak azon kitüntető figyelmére reflektálunk, melyben ő a helybeli róm. kath. hitközség kebli fiúiskoláját részesíti; leányiskolájáról pedig tudomást sem vesz. Pedig ez öreg hiba, s a „laikus“ cikkirónak nem mondjuk roszhiszeműségét, de mindenesetre kevésbé szabatos tájékozottságát árulja el; mert ez a leányiskola úttörő szerepet teljesített a múltban (értjük még az ötvenes éveket), midőn városunkban külön leányiskolának híre sem volt. Ez a leányiskola fennállása óta feladatának magaslatán állott, s áll jelenleg is, bármelyik hasonrangú iskolával kiállva a versenyt. Kár tehát ezt az iskolát, mely hosszú évtizedek alatt városunknak művelt női közönséget nevelt, az arrogált tekintély magaslatáról kicsinyítőleg ignorálni akkor, midőn a róm. kath. fiúiskolának oly beható figyelmet szentel cikkiró, hogy még a tanítók kvalifikációjának merész bírálatától sem riad vissza.

A nélkül, hogy cikkező „laikus“nak bíráló képességét és jogát e téren elismernők, megjegyezzük, miszerint az a körülmény, hogy az egyik tanító

egyszersmind kántor is, semmit sem von le az ő tekintélyéből, s ez oly általános az országban, hogy a magas közoktatásügyi kormány eddigelé nem kifogásolta, sőt újabb időben az állami tanítóképezdékben a képesítést e térére kiterjeszteni rendelte. Hogy az illető egyén szabad idejében fényképésszettel is foglalkozik, ezt kifogásolni nem lehet, ha különben a kötelesség pontos teljesítésének rovására nem esik.

A másik tanító a káplán, kinek tanítói képességét „laikus“ cikkező kétségbe vonja, mondván, hogy oly hivatal is kell — minden díjazás nélkül — betöltenie, melyre a tanítók 4 évig készülnek. Itt már cikkiró úr igazán „laikus“-nak mutatta be magát. Hiszen a papi hivatalnak egyik legfontosabb ága a tanítás. Avagy kit küldött a Megváltó kiválóképen az emberiség tanítására, ha nem az apostolokat és azok utódait? Erre a hivatalra pedig a papjelöltek, kik a középiskolai 8 évi tanulmányot érettségi szigorlattal befejezték, 4 évig készülnek! tehát legalább is annyi képzettséggel bírnak, mint azok a tanítók, kik középiskolákat, képezdék

AZ „ARANYOSVIDÉK“ TÁRCZÁJA.

Vadállat.

— Mutatvány szerzőnek a jövő hó folyamán megjelenő novellakötetéből. —
(Vége.)

— Hát igazán el akar venni Bekény ur? János hebegett valamit.

— Nos hát vegyen. Az életemet úgy is önnek köszönhetem. Önnek adom.

Az ismerősök hiába akarták Lilit lebeszélni. Elmondották, hogy Jani iszákos, durva, műveletlen ember, valóságos vadállat. Lili csak vállát vonogatta.

— Sebaj! Hiszen tudjátok hogy mindég tudtam az álatokkal bálni. Akármí mindég úgy énekelt a hogy én füttyöltem néki, az én cziczáim voltak mindig a legügyesebb, legszelidebb cziczák. Jánost is megfogom szelidíteni.

A völégény lázasan dolgoztatott a bagolyvárban. Pocsékolta az aranyakat, bársonyt, rózsafát. Külön vonatok hozták a butorokat Bécsből, Párisból. Három hold krumpli-földet alakított narancs-ligetté. Képes lett volna a legdrágább moirral behuzatni minden kis zugot, amelyre majd Lili talpacskáját ráteszi.

S mikor minden elkészült egy napsugaras téli délután az új czimeres viktóriában hazavitte kis feleségét. A kocsinak lépésben kellett hajtania, a rettenthetetlen, vakmerő lovas minden zökkenésnél halálra ijedt. És azután hónapokig senki sem hallott semmit sem felőlük.

A vadállat ott kuporgott a földön a kis asszonyka lábainál és hízkelve nyalogatta, törökty puha kacsóit. Óra számra elhalgatta, amint a konyka madárhángján ájtatos Mária dalokat éldolt a fülébe és mindenféle naiv érdektelen történetkéket mesélt a Marienstifti

nénikéről, meg a zárda növendékekről. Tartotta a pamutot, hámozta a mandolát és érzelmes költeményeket olvasott fel neki. Tejjel és csókkal élt. S valahányszor félrehuzta a nehéz, selyem függönyöket a széles, francia ágyon, megreszketett mint a megijesztett gyermek.

A farsang végén tartott megyehálon titkolózva sugtak össze az emberek. Itt vannak a fiatalok Bekényről. Lili ép, egészséges, piros. A füléből, orrából, semmi sem hiányzik. Gömbölyű karjain nincsenek kék foltok, a hófehér nyakon sehol harapás nyoma. János kifogástalan frakkot viselt, kissé megvékonyodott, véres és szürke szemei mintha egészen megtisztult volna. A régi czimborák ujjongva fogták körül. Beczipelték az ebédlöbe és sorba koczintottak reá.

— No még egy pohárral Jancsi!

A régen nem élvezett ital hamar a fejébe szállott. És mikor már határozottan meglátzott rajta az erős pommeri hatása, az egyik lelketlen fráter karon fogta.

— Nos és most jöjj be a terembe pajtás! Nézd meg a feleségedet, ott tánczol azzal a nyalka huszárcapitánnyal. Nézd, hogy ölelik; nézd, hogy fogdossák! És az asszony, hogy simul a kísértőkhöz. Hát érdemes volt ezért az asszonyért szakitanod velünk?

A felizgatott vérű ember felszisszent, kitepte magát a barátja karjából és a feleségéhez rohant. Durván vaserővel megkapta a kezét.

— Gyere haza!

Az asszony csodálkozva nézett reá, de nem szólt semmit sem. Szótlanul ott hagyta tánczosát és sietve fölötötte bundáját Jani az egész uton egyetlen szót sem szólt, csak folyton fészkelődött és összeszorított fogakkal dörmögött magában. Mikor a kocsifeljáró üvegfedele alá érték, hevesen kilökte a peronra, azután felrohant a szobájába.

Lili azonnal vetkezni kezdett. A szokásos szelid mosolyal ajkán bontotta ki hosszú selyem haját és úgy elmerült gondolataiba, hogy észre sem vette férje belépését.

Egyszerre csak közelébe állott annak sötét, hatalmas alakja. Bekény ráordított:

— Nyomorult!!

Az asszony elejtette a fésűt s felugrott. A férj szitkozódott tovább:

— Nyomorult olyan vagy te is, mint a többi, a kikért csak a kisujjamat kellett kinyujtanom. Utálatos rongyok vagytok valamennyien asszonyok. A ki csak feltátja száját, felfalhat akármelyiketeket. De rajtad senki sem fog torkoskodni ezküszöm rá, kigyó!

És vérben forgó kidagadt szemmel, összeszorított ököllel közeledett feléje az ittas paraszt Othello.

De egyszerre megállott. Az asszony ki egyenesedett. A csipkés, finom ing lecsuszott a válláról. Félelmes, halálos határozottsággal szilárdította meg vonásait Mintha egy fejjel megnyult volna e rettenetes perczen a vézna teremtes. Perczekig mereven, parancsolólag, megvetéssel nézett a feldühödött férfi zavaros szemébe. Valami csodálatos kápráztató, tiltó tűz áradt ki abból a két vizes gyermekszemből.

Bekény megingott, felordított, karja lehanyatlott. Szeméhez kapott, idomtalan fejét vállá közé huzta és lábujhegyen támolygott ki a szobából. Egy sötét sarokba bukott oda kint, szinte belefurta fejét a hideg falba és nyögött ziláló mellel kétségbeesetten.

A megdühösült vadállatot megverte a szelidítő pusztá néma tekintetével.

Munkácsy Kálmán.

jártak. Jegyezze meg azért czikkiró, hogy a ki sokat akar bizonyítani, semmit sem bizonyít. Mi a díjazást illeti, alig hisszük, hogy czikkiró úr e tekintetben az ügyvédkedésre fel lett volna kérve.

A tanítás mivoltát tekintve, úgy látszik, hogy ennek sikerét czikkiró kereken kétségbe vonja, s kiváltképen e tekintetben tör pácát iskolánk fölé. Biztosítjuk „laikus“ urat, hogy alaposan téved, s így tévesen ítélt olyan dologban, melyről kellő tudomással nem bír. Pedig a ki biráskodni akar, annak az igazság mérlegét kell kezében tartania, s nem szabad alapos meggyőződés nélkül ítéletet hoznia. Azért is ajánljuk czikkiró úrnak, hogy a jövő hóban tartandó nyilvános vizsgán megjelenni, s magának alapos meggyőződést szerezni — az igazság és méltányosság érdekében — el ne mulassza.

Az iskolájával valamicskét tördő
róm. kath. státus.

Az E. M. K. E. közgyűlésének végleges programja.

Van szerencsénk hazafias tisztelettel értesíteni, hogy ünnepélyes és emlékezetes közgyűlésünk programja a fővárosi választmány által való tárgyalás alapján véglegesen és változhatatlanul az alábbiak szerint állapított meg.

Junius 6-án (hétfőn, pünkösd másodnapján) d. u. 3 órakor érkezik meg Budapestre Urunk Királyunk Ő Felsege, minek következtében, hogy tagjaink a bevonulásnál jelen lehessenek, s viszont a fővárosi urak és testvéregyesületek érkezésüknél fogadassanak, de hogy tagjaink is ok nélkül egy napot már előzőleg Budapesten ne töltsenek: az E. M. K. E. különvonata ugyanazonnap, t. i. jun. 6-án, d. e. 11 órakor fog beérkezni Budapestre. Kérjük is igen tisztelt jelentkezett tagtársainkat, hogy tekintettel az üdvözlő fogadásra és az emlékezetes alkalomra, mert egy emberöltőn át aligha fog még az E. M. K. E. s vele az erdélyi rész ügye így Budapestre bevonulni: okvetlenül az E. M. K. E. különvonatán jöni másokat is erre megnyerni méltóztatassanak. Az egyesület anyagilag is jelentékenyen kötelezte magát a m. kir. államvasutakkal szemben, csak hogy solidárisan együtt érkezhessünk: de esetleg a túlszúfolt egyéb vonatoktól is ez alkalommal megmentse tisztelt tagjainkat.

A szükséges szállás-, bankett és színházi jegyeket is ezen a vonaton ment fogja kiosztani a tagtársak között a rendező fővárosi választmány és pedig aként, hogy titkára Kolozsvárig a vonat elé utazik s kocsiról-kocsira járva intézi el legjobb óhaját szerint a kívánságokat. Oda fent erre a megérkezés után már idő sem volna, de olyan nagy az előjegyzés, hogy előbb, pl. levélbelileg a kívánságokat kielégíteni nem lehet. Tekintettel a fővárosi túlszúfoltására, s a jegyekre való jelentkezések túlságos számára: a fővárosi választmány mindenesetben csak azokkal szemben felel, kik valósággal E. M. K. E. tagokként az együttes vonaton jönnek.

Minthogy tekintettel az érkezés idejére, alkalmasabb időpontot találni nem lehetett, kérjük, hogy a csatlakozásoknál az ügy érdekében tisztelt tagtársaink szives türelemmel és várakozással lenni sziveskedjenek, s azért az áldozatért esetleg más vonatot választani, vagy előre is más vonatra határozni magukat ne méltóztatassanak. Kérjük továbbá, hogy Déva, Gyula-Fehérvár felől lakó tisztelt tagtársaink is ehhez a vonathoz csatlakozni sziveskedjenek.

Jun. 6-án este 1/8 órakor diszeloadás lesz a népszínházban, s előadás után ismerkedési estély a Hungáriában.

Jun. 7-én d. e. 10 órakor lesz az ünnepélyes közgyűlés a redutban s d. u. 2 órakor a bankett ugyanott. A közgyűlésen diszmagyarban vagy szalonöltözékben jelenhetni meg. A banketten is, melynek teritékjegye 3 frt, hölgyek részt vesznek.

A fővárosi rendező-bizottság irodája IV. zöldfa-utcza 21. szám. I. e. 5. ajtó. — Kolozsvárt, 1892. május hó 15-én Honfui üdvözlötte:
Gr. Bethlen Gábor, Sándor József,
elnök. t. alelnök, főtitkár.

Színházi krónika.

Nehéz lesz egy kis lapra nyolcz előadásnak fényét és árnyát beszorítani és a sok szereplőt kellőleg méltatni, s a mi több, hogy igazságos is legyen, mégis tetszedjek mindenkinek, mert az igazság szeretetét ritkán méltányolják az emberek, főleg ha annak az igazságszeretnek előbb az önzés szitáján kell átszűrődnie. Mi nem akarjuk azt az önzés szitáját használni, s megvárjuk, hogy az olvasó se használja. Összegezve e heti előadásokat, azt mondjuk, hogy a Miskolczi ur társulatának előadásai három első est után — tehát e héten — három oldalú előnyös változást mutatnak fel. Első az, hogy jobb darabok kerültek színre, második, hogy a tagok mindjobban kifejtették tehetségüket, harmadik, a mi elég nevezetes — meglehetősen telt ház előtt játszódtak mind a hét nap, kivéve egyet s ez is elég nevezetes arra, hogy külön rubrikába írjuk. A Perczel Mari jutalomjátékáról van szó. Mintha ketté vágták volna a színházi utat, vagy rendeltére maradtak volna távol ez egy este a nézők. Pedig az illető ezt meg nem érdemli, azt mindonki tudja, szóval kongott a ház az ürességtől s csak néha-néha csengett a Perczel énekétől; pedig bizony a ki még ilyenkor is jó kedvet tud mutatni, az ám nagy színész. Annak a humoradományával kell rendelkeznie. Az előadott darabok a következők: 20-án „Hozomány nélkül,” egyik felvonása között Pusztai Laura mutatott be egy énekrészt a Czigánybáróból s viharos tapsra ragadta a közönséget kitünő szinpadai alakjával s kissé rekedt ugyan, de erőteljes férfias izü hangjával. Mert főtényező ám a színésznél a „sana mens in corpore sano,” melyben osztozik leve Dónáthné Őrsi Aranka is. Az előadók közül még Heltai emléjk ki dicsérettel, kinek szép jellem szerepe volt e darabban s azt teljes érvényre tudta emelni, mert komolyan szokta venni szerepeit, azokat jól betanulja és átéli, nem kell kapkodnia sem monoton vontatottsággal fárasztani a hallgatókat. A szerepeket átél és nyugodt praecise előadásért, Györfiné Erzsébet épen ilyen dicséretet érdemel, sőt nagyobb, maga féle szerepeiben, a mit Heltai megint tulleczítal az ő sokoldalúságával. 21-én „Rip van Winkle”-ben Lorándy Tivadar volt a nap hőse s kellemes perczeket szerzett a közönségnek jó énekeivel, kinek azonban meg van az énekesek ama közös hibája, hogy a prózai előadásai nem oly folyékonyak, mint másoknak. A kis Donáth Boriska is kedvence a közönségnek, 22-én Miskolczi igazgató műve „A Kézfogó” népszínmű volt, mely mű számot tesz a színipodalombban, s a pesti egyik színházban állandó darabul van elfogadva. Hibául hozhatják fel némelyek, hogy sok fűak van benne Fényes előnye pedig a részletekben a kiváló költői helyek. Zénjét Donáth Lajos karnagy irta a telt ház jó kedvel hallgatta a jó darabot. Jeles sikerre segítettek Havi, Heltai, Némethy Lenke, Perczel, Kunhegyi, Barabás Károly, Török Margit, Lorándy, Györgyfiné, Szigethy G. Ferenczy stb. 23-án a Csiky „Czifranymorusága” jött, szintén telt ház előtt, mert közönségünk szereti a Csiky-féle sujtuló egészséges társadalmi darabokat. A nehéz darabot teljes elismerésre méltóan adták elő. Főbb érdem illeti Heltai, Kiss Kata, Györfiné, D. Őrsi Aranka tagokat a komoly részeken. Miskolczi igazgató is részt vett egy nyugodt szerepben. Annál viharosabb mozgást és tapsot provokáltak K. Némethy Lenke és Ferenczy Frigyes tréfás szerepök könnyed alakításaival. 24-én volt a Tóth leány a már említett Perczel-féle jutalomjáték, melyre borítsunk fátyolt. 25-én a „Czigány kontesz” Pusztai Béla kolozsvári fiatal tehetséges színésznek műve. Itt is Némethy és Ferenczy vitték a főbb neveltető szerepet, utóbbi „Füstös” hatalmas maszkirozásával. Jó szerepe volt még Pusztai Laurának is. Műkedvelőként közreműködött Utó Sándor is. 26-án a „Suhancz” volt. Török Károly Kolozsvárról jött vendég fellépetével. A vendégen kívül a darab sikeréhez járultak: Lorándi T. Némethy, Váradi Margit,

Sajói Lajos, Pusztai, s a couplettok hosszú sorozatában fáradhatatlan Ferenczi. Kiváló dicsérettel kell itt felemlíteni Török Margitot, kinek legtalálhatóbb volt e szerepe. Sokat gyönyörködtünk ügyesen festett suhanczában és biztos kilátása van, hogy a közönség kedvenczévé válik, s hogy el ne felejtsük, jó kedvvel hallgatjuk minden este a Donáth zongoráját is. 27-én „Egy dalárünnepély viszontagságai” a Ferenczy Frigyes jutalomjátékára, a telt házban hatalmas derűtséget keltett Ferenczy, melléje sorakozva Heltai is. Ferenczi számára egy kis jutalmat is gyűjtöttek. A mint halljuk a jövő csütörtökön lesz az utolsó előadás. — y.

H I R E K.

— Vármegyei közgyűlés.

A f. hó 28-án megtartott vármegyei közgyűlésen egyhangulag lettek megválasztva alispánnak: Rédiger Béla, főjegyzőnek: Nagy Olivér, megyei első aljegyzőnek: Czigareán János, II-od aljegyzőnek: ifj. Cségezi László, tordai járás főlészolgabirájának: Dr. Damokos Andor, topánfalvi szolgabirájának: Zárandi Lipót, felvinczi szolgabirájának: Gál László. Üdvözljük a vármegyei bizalmának új letéteményeseit, s kívánjuk, hogy hivatali működésük teljesítéséhez adjon az ég nekik erőt és kitartást!

— Püspöki látogatás.

Ferencz József unitárius püspök f. hó 21-én városunkba jött Mózes András kolozsvári pap kíséretében, hogy az eklézsiái ügyeket megvizsgálja. Hívei nagyszámmal mentek elébe a magas vendégnek, s az állomásnál Székely Miklós egyházi gondnok üdvözlölte. Aztán a kocsi hosszú sora kísértébe a szeretett főpásztort dr. Weress Ferencz házáig, mely szállásul szolgált a vendégeknek. Másnap a kanonikus kérdések tárgyalásánál a dolgok rendben találtatván, örömmel vette tudomásul a püspök, hogy a templom és a torony szépen meg van renoválva, bádoggal fedve. Fontos vala az iskolaügy. A felekezet ugyanis néhány év óta nem tart fenn leányiskolát, mert a polgári és többi felekezeti iskolákkal anyagi téren nem versenyezhet; a gyűlésen azonban oda nyilatkoztak, hogy nemcsak felekezeti szempontok megóvása érdekében szükséges ez, hanem azért is mert városunkban az iskolánk meglehetősen miserabilis állapotban van. A tankötelesek nem férnek be, s a kik beférnek is a meglévő iskolába a túlszúfoltással ártanak az egészségügynek. Meglátogatta a főpap az iskola egyes osztályait és az előadások alkalmával, mely iskolának az a szomorú sorsa lesz, hogy a gymnázialis tanfolyammal meg fog apadni, mert a felekezet nem tartja fenn a gymnázialis tanfolyamot az V. osztályban, mint hogy a kormány nem respectálja, s felvételi vizsgát tétet a növendékekkel még a kolozsvári saját felekezeti iskolában is. E miatt a polg. iskola is csorbát fog szenvedni. Vasárnap az az isten tiszteletére igen nagy közönség gyűlt egybe látni és hallani ohajtván az egyszerűnek látszó püspök magasztos homlokát. Albert J. helybeli pap szokott lendületes imája után Mózes András szónokolt a közönségről, mely úgy az egyházi, mint a társadalmi és nemzeti életnek megőző betűje. Azután Ferencz J. püspök szólott hasonlatokban gazdag beszédben, kiemelve, hogy a szaporodó iskolák sem szorítják le soha a templomot a nevelés teréről, mert igaz az a klasszikus mondás, hogy a tudomány és bölcséletnek is alapja az Istenfélelem. Ugyanazonnap diszbanket volt a magas vendég tiszteletére a „Koronában,” szép pohárköszöntőkkel fűszerezve, melyen felekezeti különbség nélkül vettek részt többen, mint Gergely Ignác plebános, dr. Damokos Antal törvényszéki elnök, Velits Odón polgármester, Fűzi Sándor, Heltmann Lajos stb. A püspök 14-én tért vissza kolozsvári székhelyére. — y.

— Tüzoltók napja volt áldozócsütörtök, a melyen katonai gyakorlattal egybekötött lucullusi ozsonát rendeztek a „Nagyberekben Dulló János főparancsnok vezetése alatt s a társasághoz csatlakoztak Rák J. zene-egyletének élvezetes műsordarabjai. Nagy számmal gyülekeztek össze a tüzoltók e két oldalú cél elérésére; s általában mostanság pezdülő élet mutatkozik az eyletben. A katonai gyakorlatok Salamon Ferencz és Vincze Béla szakasparancsnokok végezték ügybuzgósággal és hozzáértéssel. Az asztalra vonatkozókat Medgyesi Lajos és Jakab Gergely intézték, hol nemcsak a tüzoltóknak, hanem nagyszámu előkelő közönségnek az érdeklődők közül is mintegy 200 teritékkel, bővön kijutott a kedvre derítőből, mely mint rendesen az áldomások vége felé szokott, sűrű pohárköszöntőket provokált.

— **Kutyaharapás.** Végtárgyalás volt folyó hó 25-én a helybeli törvényszéknél. Elnökölt dr. Damokos Antal, bírák voltak Sándor Kálmán kir. törvényszéki bírósági és Vajna Vincze albiró. Közvádló: Pap Domokos kir. ügyész, védő Weress Sándor ügyvéd. A vádlottak padján Kis István és Vekerle Ferencz komjátszegi lakosok ültek, kiknek kutyái az időközben elhalt Kis Márton kutyájával egy kompániában a folyó hó ápril 25-én este 8 órakor hazafelé ballagó Szász Mózeszt megtámadták, s megmárták. A tény megvolt, de az volt a kérdés, ki kutyája harapott bele a sértett lábszárába és czondrájába. Vádlottak beismerték, hogy kutyáik ráfütöttek a sértettnél, de hogy a marakodást az övék követte volna el, kétségbe vonták. A megtartott vád és védbeszéd után a kir. törvényszék tekintetbe véve vádlottak beismerését, büntelen előéletüket, s hogy a kárt jóvá tették, egyen egyen 2 frt fő- és 1 frt mellékbüntetésre ítélte a kutyagazdákat, kik közül egyik már agyonverte a veszedelmes férget, a másik pedig erősen fogadkozott, hogy túlteszen a kenyérpusztítóján, mely ilyen galibába keverte gazdáját. Az ítéleten úgy a kir. ügyész, mint védő megnyugodtak.

— **A tordai iparos vegyes-dalárda** Csákvány Sándor karnagy vezetésével mellett pünkösdi másodnapján, d. e. az új-tordai ev. ref. templomban az isteni-tisztelet alkalmával közre fog működni. Urnapiján pedig a római kath. plebánia-templomban fog szerepelni. A próbák szorgalmasan folynak.

— **Halálozás.** Folyó hó 25-én temették el Egerbegen Csikménasági Mena-sági István 1848–49-ki székely-husár tizedest és megyebizottsági virilis tagot. A temetésen a környékről sokan vettek részt. Sirjánál Szentgyörgyi József 48–49-ki huszárszázados mondott megható gyászbeszédet. A sirnál a régi székelyhuszárok szokásához hiven háromszor sortűzert adtak. Nyugodjék békével.

— **Baleset.** Szakács László tordai illetőségű napszámosnak, ki a berekben működő állami fa-fűrészgyárnál van alkalmazva, a gép jobb kezén levő négy ujját leszakította. A baleset úgy történt, hogy a gépet kenés végett meglassították, s a mint lassan forgott, Szakács a nélkül, hogy a gép körül dolga lett volna, belenyúlt a gépezetbe, s a szerencsétlenség beállott. Szakácsot azonnal a kórházba szállították.

— **Gyász istenitisztelet.** Klapka György lelki üdvéért. F. hó 27-én a piaci nagytemplomban ünnepélyes gyázmise volt. A kir. törvényszék élén dr. Damokos Antal elnökkel, a hatóságok és a volt honvédek közül többen vettek részt.

— **Kinevezés.** Moga László megyei nyugalmazott főszolgabíró a maros-ludasi kir. járásbíróshoz végrehajtóvá neveztetett ki.

— **Athelyezés.** A m. ludasi kir. járásbíróshoz szorgalmas végrehajtója Germán János a tordai kir. járásbíróshoz helyeztetett át.

— **Járda készítés.** Megkezdették a laposkövek lerakását a piaci északi során is. A felszedett régi kövezetet egyes mellékutczák kövezésére használják fel.

— **48-as katona.** Vig József halt el a napokban 72 éves korában, igen korlátolt anyagi körülmények között. Halnak, halnak, egyre halnak, végül csak az emlék marad — a magyarnak — nő, meg a honvédalap — a megholtaknak.

— **Újcsesemege-kereskedést** nyitott Soós Károly szénatér 1. sz. alatt. Az ujonnan berendezett üzletre égető szükség volt, s nagy hiányt pótol városunkban, ajánljuk lapunk 4-ik oldalán levő hirdetését a közönség figyelmébe.

— **Hirekinnen-onnan.** Királyi Pál a nemzeti párt elnöke, a „Pesti Napló” című hirlap egykori felelősszerkesztője, szülőhelyének Zalamegyének, majd később a főváros belvárosi kerületének képviselője május 26-án tuberkulotikus kiütések következtében meghalt. 49-ben mint őrnagy a világosi fegyverletétel alkalmával a császáriak foglya lett s az osztrák hadseregben besorozva több évig katonáskodott. Kibocsátása után mint hirlapíró s képviselő nemcsak pártja, de minden párt általános rokonszenvét s tiszteletét nyerte ki. Halála mindenfelé nagy részvétet kelt. — **A koronázási ünnepélyszomorú előjátéka** az Atzél-Karsay párbaj. Junius 7-én érkező királyunkat díszbandérium fogja fogadni s a várba kísérik. Ennek alakítása czáljából két pesti s egy kolozsvári casinoban jelentkezői iverk vannak kitéve. A főispánok pedig a megyei tagokat szólították fel. A pesti nemzeti kaszinó ivére ily főispáni

felszólításra, a casinói titkárság utasítása folytán írta föl nevét Dr. Karsai Sándor orsz. képviselő, Karsai Albert pestmegyei dúsgazdag földbirtokos fia. De br. Atzél Béla a bandérium szervezője Karsai nevét, mivel nem casinói tag illetve mivel nem casinói tag írta az ivre a nevét — kitörölte, bár a titkárság utasítására írta saját kezűleg az ivre a nevét. Atzél báró ez eljárását Tisza István s többen is megrótták, Karsai pedig párbajra hívta ki. A párbaj oly szerencsétlen kimenetelű volt, hogy Karsai élet-halál közt lebeg. Az ország jelesei és előkelői sietnek a reményteljes — alig 24-éves — ifju balcete fölött részvétőket kifejezni. Atzél Béla báró szintén az részvétőkifejezők közt van, de mégis jobbnak látta a további tüntetések kikerülése végett Károlyi Tibor gróffal együtt hosszabb időre Bécsbe utazni. — **A kultuszminister tárczájának tárgyalásakor** hosszabb vita fejlődött ki elkeresztelési rendelet fölött. A napokban nyilatkozott nagyszabású beszédben gr. Apponyi Albert is. Magát az eredeti 68-iki törvényt nem tartja a vallási béke fentartására alkalmasnak. Oly irányu megoldását ajánlja az elmérgesedett ügynek — melynek idáig fejlődéseért az egész kormányt teszi felelőssé — mely ne egy, de az összes felekezetek érdekeit szem előtt tartsa. Hozzájárul Irányi Dániel javaslatához, vagyis kimondja az általános vallásszabadságot, a zsidók egyenjogositást is magáévá teszi. Az állami anyakönyvvezetéshez csak a kormány törvényjavaslatának ismerete után — bár cívilég helyesli az eszmét — fogja hozzájárulását, avagy ellenkező alásponjtát bejelelni. — **A kolozsvári egyetem** ma ünnepli husz éves évfordulóját. Fényes banketre gyűlnek össze az egyetem tanárai s volt hallgatói.

CSARNOK.

A párbaj.

Az öreg, ősz haju Bojtor, nyugalmazott tanácsos és kedves arcú életpárja egy fontos társadalmi problema felett vitakoztak. A párbaj képezte vitakozásuk tárgyát. Majdnem hevesen folyt a pro et contra. Itt-ott ifjui tüzzel beszélt a két öreg.

— Semmikép sem értem Zsófi lelkem, miért vagy te a párbaj barátja?

A Zsófi lelkem arcán mosoly vonult végig.

— Barátja éppen nem vagyok, de ellensége sem.

— Ez paradox.

— Nem az. Minden korrall számoló lény a párbajt szükséges rosznak tartja.

— Agyrém! hóbort az egész! pattant fel Bojtor.

— Tévedsz. Vannak a társadalomban oly proczessuosok, melyeket, mint az ember testén a sebet, csak késsel lehet kivágni, vagy tüzzel kiégetni, felelt nyugodt méltósággal a tisztes matrona.

Bojtor idegesen pattant fel a puha karoszékából, melyben eddig is izgett-mozgott és miután néhányszor nagy léptekkel keresztül mérte a szobát, a felesége előtt állásba vágta magát.

— Az előrelátó, okos ember soha sem kerül oly helyzetbe, hogy páros viaskodásra kelljen kiállania.

— Tény, hogy az előrelátó okos ember kerüli az ilyen helyzeteket, de a véletlen, mely az életben e legnagyobb kokler, akarata ellen is belesodorja.

A nyugalmazott tanácsos morgott valamit és aztán az ablakhoz ment dobolni.

— Vegyük, hogy a fiad kerül ily helyzetbe. Egy társaságba jut, hol akarva, nem akarva egy éretlen suhancz sértő szóval illet engem vagy téged. Szerinted mint tegyen az a fiu? Eltűrje a sértést?

— No azt ne tűrje! kiáltotta és visszavonuló dobolását abbahagyva Bojtor.

— Hát mit tegyen, kérdezek ismét?

— Csapja arczul azt a ficzkót.

— S ha az a ficzkó az arczulcsapás után kihivja?

— Kutyába se vegye! Hagyja a farképnél.

— Ugy ám, de akkor ellensége szarvat kap, barátai kigunyolják, sőt lenézik és kikerülök.

— Gonosz világot élünk, volt az öreg ur kitéró válasza.

— A párbaj társadalmi törvény és erősebb sok codexbe igtatott szakasz nál.

Bojtor újra sétálni kezdett, sőt még nagyobb lépésekben, mint annak előtte, míg egyszerre mintegy önkénytelenül, egy csinos diófából készült iróasztal előtt állva maradt.

— Hallod-e Zsófi, nekem valami furcsa előérzetem van.

— Micsoda?

— Ma, mikor az Edus elment a tauórára, téged kétszer is arczul csókolott, nekem pedig ugyanannyiszor a kezemet. És ekkor úgy rémlett előttem, hogy ajka a szokottnál forróbb volt.

— Minden áldott nap csók után megy el itthonról.

— Igaz de téged csak egyszer csókolott arczon, nekem pedig szintén csak egyszer a kezemet.

A harcziasszonyban felébredt az anyja. Nagyott dobbant az anyai sziv.

— Ne rémíts! . . . csak nem gondold, hogy az a fiu? . . .

— No én sokat gondolok. Nézd csak milyen rendbe szedte könyveit. Tinta, toll minden a maga helyén. Ezen az iróasztalon máskor költői rendetlenség uralkodik, most rendezett viszonyok tárulnak a szem elé. Hm, hm . . . Ez bajt jelent.

— Dehogyan jelent! . . . Már, hogy jelentene? szólt erősen elsáppadva Zsófi asszony.

— Mevlásd ez a fiu valami bolondot cselekszik.

— Az a komoly értelmes gyerek?

— Várj csak, én átnézek a Solymosék Pistájához, az Edus azzal koptatja az iskola padját, puszi-pajtások, attól kipréselek valamit

— Igen, igen, eredj édes öregem! . . . Fuss át és kérdezd meg izibe!

Az öreg Bojtor hamarosan ledobta a házisapkáját és felvette nemez kalapját és a gondosan ápolt kerten át lesietett a szomszédba.

A tanácsosné egyedül maradt. És egyedül alatta ezer aggodalom és gond szálta meg szivét.

Egyetlen fia a pizstolycsó előtt, vagy a kifent karddal szemben!

Még gondolatnak is iszonyu.

Kárhóztatta magát, hogy egy perszig is igazat adott a párbajnak, mikor a párbaj istenkísértés.

Zajt hallott. A lépcsőkön jöttek felfelé. Lassa, nehézkes lépések voltak észlelhetők. Mintha nem egy, de több ember jött volna feljebb.

Egy kinos érzéstől megkapva Zsófi asszony az ajtóhoz rohant és azt mindkét oldalán egész sarkvasáig feltárta.

Fiát hozták.

Ede meg volt sebesítve. Nagy homloka fehér kendővel volt átkötve, melyen a keresztül szivárgott vér piroslott. Az ifjut két társatámogatta.

— Ne ijedjen meg nagyságos asszonyom, Ede csak könnyű sebet kapott, szólt az egyik barát. Éppen a Solymosék Pistája volt.

— A mit osztott, az nehéz seb volt, toldta hozzá a másik támogató.

Ede férfiához illően helyt állt, mondta a Pista és kipirultak arczai.

Az anyja csak erős természetének köszönhetette, hogy álló helyében össze nem roskadt. Először szivére szoritotta a kezét, azután homlokát törülgette, míg végre fátyolozott hangon megszólalt.

Oh, hozzák kérem ide a szobába! Fektesük ide a nyugágyra . . .

Jó, puha és kényelmes . . . Orvosért futtatok. Kettőt, háromat is hozzatok! Egyetlen fiamat meg kell menteniök! Kiáltotta, mondta, majd halkan susogta az anyja, kit egyetlen fia sebje azzá tett, a mi valójában volt: gyöngé asszonyrá és mélyen szerető anyárá.

Mire a párbajhóst kissé elhelyezték, hirtelenében belépett az apa.

Zsófi asszony gyorsan a sebesült elé állt és eltakarta.

— Csitt! Csendesesen! szólt olyan hangon mint a fuvola, midőn bánatos dallamot hangoztat.

— Lassabban lépkedj!

A tanácsos követte az utasítást. Lábujhegyen jött közelebb és kerekre nyitott szemekkel egy szerény kérdést emelt:

— Miért?... Kik ezek az urak?

... Ah, igen az egyik a Solymosék Pistája... Éppen most kerestem otthon... Mit, vagy kit rejtegetsz te a hátad mögött?

Bojtor feleletet sem várva, eltolta nejét és midőn sebesült fiát halotthaloványan becsukott szemekkel a nyugágyon látta, megtántorodott,

de csakhamar magához tért. Férfi volt és apa, Ezeknek nem szabad minden kicsiség miatt kétségbe esniük.

— Mi baj fiu? Kérdezte szilárd hangot tette a számtanácsos, de bárki is észrevehette, hogy erősen meg van indulva.

A tizennyolcz éves ifju felnyitotta kifejezésteli kék szeméit és kéroleg tekintett apjára.

— Bocsáss meg édes apám, hogy pillanatnyi bánatot is okoztam, de becsületünk kívánta: szótagolta az ifju.

— Fiu, hogy mertél! mondta nagy hangon az apa.

— Kikerülhetetlen volt, kedves apám.

— Tehát párbajt vívtál?

— Azt, válaszolta az ifju és az apa időközben nyugágyra tett kezét magához huzta és mély tisztelettel megcsókolta.

— De hát miért fiam? Kérdezte ellágyulva Bojtor.

— Barna Gyuri egy népes társaságban az merte rólad állítani, hogy — hibásan irsz magyarul.

— Mit, hogy én?... Jól tetted fiu! Az én becsületem a tied is!

Mama, elismerem hogy a párbaj szükséges rossz.

— De én nem, viszonzta mellére csüszgettett fővel a fia életéért remegő anyja.

Miskolczi Henrik.

Van szerencsém t. Czimed szives tudomására hozni, hogy helyben a (Jelinek H. úr házában) szénatér 1. sz. alatt egy egészen ujonnan berendezett, s a mai kor kívánalmainak megfelelő

FÜSZER CSEMEGE és VEGYESKERESKEDÉST

nyitottam, s azt törvényszékileg bejegyzett czémem alatt fogom folytatni.

Üzletemben minden ez üzlet keretébe vágó árú kapható a napi árfolyam szerint, u. m.: kávé, cukor, liszt, s mindennemű fűszerárú és többféle csokoládé különlegességek, nemkülönben császárhus, kassai sonka és kolbász, debreczeni száraz kolbász és nyári szalámi, füstölt nyelv, imperiál káskávé és különféle sajtok, s még sok ilyenmű füstölt- és páczolt különlegességek, mindennemű ásványvizek, palaczkos likörök, magyar- és francia cognac, melyeket szintén poharozásra is bocsájtok.

Legkitünőbb déli gyümölcsök, narancs, citrom, datolya, malaga, szicíliai hámozott mogyoró és mindennemű thea- és likör-sütemények stb.

Névnapi- és alkalmi ajándékokra alkalmas finom szalon bonbonok és bonbonierek. Különféle árú és minőségű író- és levélpapírok csinos kiviteli dobozokban. Egyszersmind van szerencsém t. Czimed szives figyelmét arra is föl hívni, hogy minden idényszerű ujdonságok és gyümölcsök nálam a legkorábban és legjutányosabban beszerezhető, s ily czikkekre megrendeléseket is elfogadok.

A midőn t. czimed becses pártfogását kérném, bátor vagyok kijelenteni, hogy főtörekvésem folyton oda fog irányulni, hogy t. vevőimet **pontos kiszolgálat és szolid árak** által megnyerhessem.

Mely után ismételt jóindulatába ajánlva magam, maradok Tordán, 1892. május hó

kiváló tisztelettel

BCU Cluj / Central University Library **SOÓS KAROLY,**

fűszerárú kereskedő.

1-3.

Új üzlet! Olcsó bevásárlási forrás!

Egyetlen csemege-kereskedés! Pontos szolgáltatás!

Elővigyázat a ZACHERLIN

vásárlásánál.

Kapható:

Kovrig János, Gajzágó Róbert, Velics J. és Bernád és Polonyi üzletében

Tordán.

4-6

Vevő: „En nem akarok nyitott rovarport, mert én Zacherlinét kértém. E speciálitást joggal dícsérik, mint a legjobb szert mindenféle rovar ellen s azért csak lepecsételt üveget veszek a „Zacherlin“ névvel.”